

A comprehensive understanding of human learning

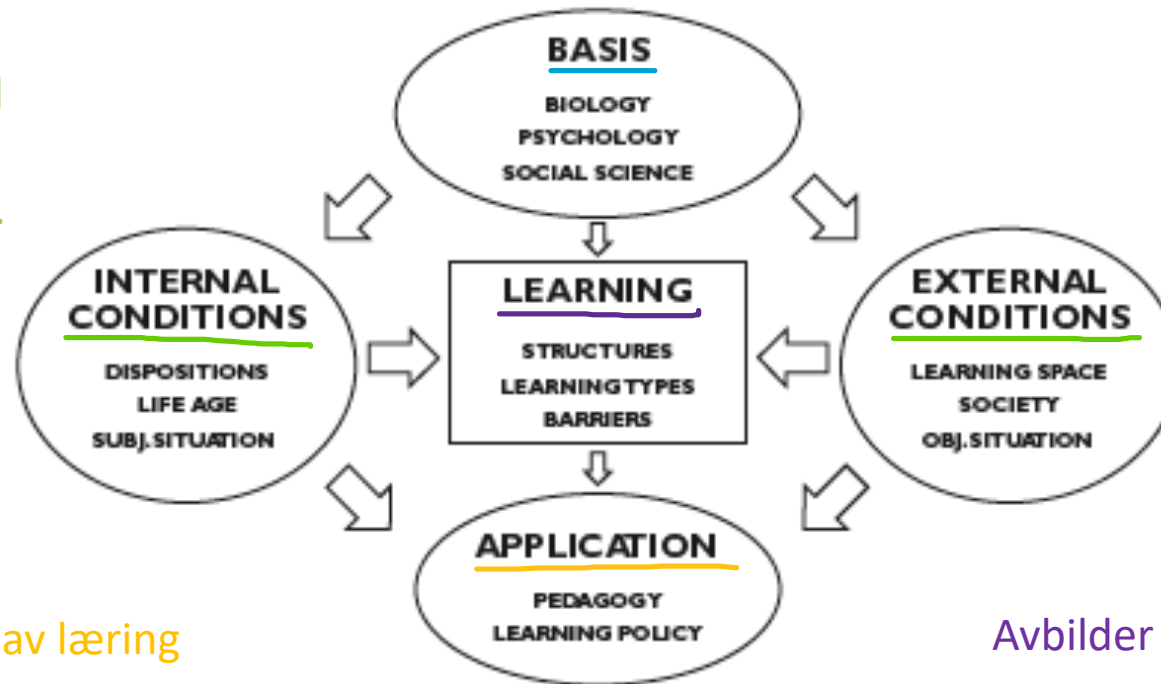
- En grundig forståelse av menneskelig læring -

Knud Illeris (2018)

Grunnleggende antakelser om læring

- Læring forstås generelt som alle prosesser som fører til en varig endring i kapasitet.
- En grundig forståelse av læringsprosesser må inkludere alle forhold som påvirker og influerer læringsprosessen

Interne og eksterne forhold som både påvirker og er direkte involvert i læringen.

Må ligge til grunne for utviklingen av en omfattende og sammenhengende teorikonstruksjon

Avbilder selve læringen

De mulige anvendelsene av læring

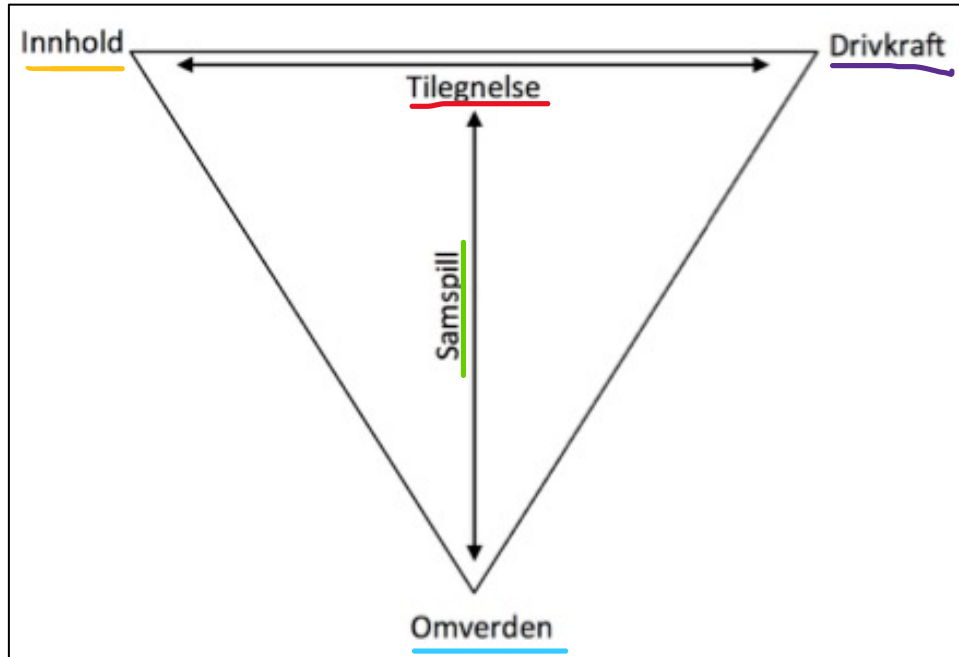
De to grunnleggende prosessene og de tre dimensjonene av læring

All læring inngår i en bestemt struktur som omfatter **to prosesser** og **tre dimensjoner**

De to prosessene må begge være aktive for at læring skal finne sted:

- På den ene siden handler det om **samspillsprosesser** mellom den lærende og omgivelsene
- På den andre siden handler det om **indre psykiske tilegnelses – og bearbeidelsesprosesser**

I disse prosessene kobles impulser fra samspillet sammen med resultatet av tidligere læring

Læring omfatter alltid læring i 3 integrerte dimensjoner:

- **Innhold (kognitiv)** = gjennom den kognitive dimensjonen utvikles kunnskap, ferdigheter, forståelse og til slutt mening og funksjonalitet
- **Drivkraft (psykodynamisk)** = gjennom den psykodynamiske dimensjonen utvikles følelses- og motivasjonsmønstre, holdninger og til slutt sensitivitet
- **Omverden(sosialt)** = gjennom den sosiale dimensjonen utvikles empati-, kommunikasjons- og samarbeidspotensialer og til slutt sosialitet

4 typer læring

Det er avgjørende at resultatene av læringen må struktureres for å kunne bevares. Denne struktureringen kan etableres på forskjellige måter (Illeris videreføring av Jean Piagets læringsforståelse)

Kumulativ/mekanisk læring

- Et nytt skjema eller mønster etableres.
- Kjennetegnes ved at den handler om en isolert dannelselse, om noe nytt som ikke henger sammen med noe annet
- Forekommer oftest i de første leveårene, men senere kun i spesielle situasjoner der man trenger å lære noe som ikke har noen meningsfull eller personlig relevans

Assimilativ læring

- Den vanligste formen for læring
- Ny kunnskap/erfaringer knyttes som et tillegg til et allerede etablert skjema eller mønster
- Læringsresultatene kjennetegnes av at de er knyttet til det aktuelle skjemaet eller mønsteret, slik at de relativt lett kan huskes og brukes når man psykisk er orientert mot det aktuelle feltet

Akkomodativ læring

- Denne formen for læring innebærer at man bryter ned et eksisterende skjema og omformer det slik at det nye i situasjonen kan knyttes til det
- Denne formen for læring kan oppleves som belastende og energikrevende
- Resultatet av læringen er preget av at det kan huskes og brukes i mange forskjellige relevante sammenhenger

Transformativ læring

- Dette er læring som innebærer det man kan kalle personlige endringer.
- Kjennetegnes ved en samtidig omstrukturering i både den kognitive, den psykodynamiske og sosiale dimensjonen
- Oppstår typisk som en utgang fra en kriselignende situasjon, man må forandre seg selv for å komme videre

Hindringer for læring

Feillæring

- Rettet mot innholdet
- Utfordringer oppstår når innhold kan tolkes og forstås på flere måter
- Vi knytter ny kunnskap til eksisterende skjemaer (assimilasjon/akkomodasjon) → noe ulikt læringsutbytte

Forsvar mot læring

- Knyttet til drivkraft
- Utgjør psykiske og ubevisste mekanismer som trer i kraft når læring oppleves belastende
- Typer:
 - Reduksjon
 - Avvisning
 - Blokkering
 - Fordreid assimilasjon

Motstand mot læring

- Knyttet til det sosiale/omverden
- Er en aktiv respons på læringssituasjonen
- Alle mennesker vil oppleve situasjoner der det de prøver på ikke kan gjennomføres, og hvis man ikke forstår eller aksepterer hindringen, vil de naturlig reagere med en form for motstand

Indre og ytre betingelser for læring

Det finnes også andre faktorer som påvirker læring uten direkte å være involvert i selve læringsprosessen – betegnes som betingelser for læring

De interne forholdene for læring er egenskaper ved eller i den lærende som påvirker læringsmulighetene og er involvert i læringsprosessene:

- Intelligens
- Individuelle læringsstiler
- Kjønn og alder

De eksterne forholdene for læring er egenskaper utenfor den lærende som påvirker læringsmulighetene og er involvert i læringsprosessene

- Læringssituasjonen og læringsområdet
- Kulturelle og samfunnsmessige forhold

Konklusjon

Læring er en svært komplisert sak, og analyser, programmer og diskusjoner om læring må vurdere hele feltet for å være tilstrekkelige og pålitelige.

Dette betyr blant annet at alle tre dimensjonene av læring må tas i betraktning, at spørsmålet om relevante læringsformer må inkluderes, at mulige forsvars- eller motstandsmekanismer må vurderes, og at både interne og eksterne lærebetingelser må håndteres.

Med andre ord kan det sies at hvis det av en eller annen grunn ikke er mulig eller hensiktsmessig å inkludere alle disse områdene, må det være klart at situasjonen eller prosessen ikke er fullstendig dekket, og det vil være et åpent spørsmål om hva som skjer i de områdene som ikke er diskutert.

Problemstilling:

«En elev viser liten drivkraft for arbeidet på skolen og det må hele tiden passes på at han gjør det han skal. Hva kan være årsaken til liten drivkraft mtp. Illeris begrepstrekant?»

